

Kultūros paveldo departamentas
Lietuvos archeologijos draugija

Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje

2017

---

metais

Vilnius 2018

RĖMĖJAS

Kultūros paveldo
departamentas

REDAKCIINĖ KOLEGIJA

Vyriausiasis redaktorius Gintautas Zabiela

Sekretorė Eglė Marcinkevičiūtė

Džiugas Brazaitis

Linas Girlevičius

Laurynas Kurila

Ieva Masiulienė

Raimonda Nabažaitė

Elena Pranckėnaitė

Ernestas Vasiliauskas

Rokas Vengalis

RECENZENTAI

dr. P. Blaževičius, doc. dr. A. Bliujienė, dr. Dž. Brazaitis, dr. M. Brazauskas,
prof. dr. A. Girininkas, dr. L. Girlevičius, dr. R. Jarockis, dr. R. Jonaitis,
prof. dr. A. Kuncevičius, dr. L. Kurila, dr. L. Kvizikevičius, doc. dr. A. Luchtanas,
doc. dr. A. Merkevičius, dr. K. Perminas, dr. G. Piličiauskas, doc. dr. J. Poškienė,
dr. E. Pranckėnaitė, dr. A. Puškorius, dr. G. Rackevičius, doc. dr. B. K. Salatkienė,
dr. A. Simniškytė-Strimaitienė, doc. dr. E. Šatavičius, dr. V. Šimėnas,
doc. dr. V. Vaitkevičius, dr. E. Vasiliauskas, prof. dr. I. Vaškevičiūtė, dr. R. Vengalis,
doc. dr. G. Vėlius, dr. M. Vitkūnas, doc. dr. G. Zabiela, prof. dr. V. Žulkus.

ISSN 1392-5512

1948–2018 m.

„Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje“

skelbiami internetinėje svetainėje

www.atl.lt

© Kultūros paveldo departamentas, 2018

© Lietuvos archeologijos draugija, 2018

© Straipsnių autoriai, 2018

TURINYS

CONTENS

Pratarmė.....	22
I. Akmens amžiaus ir ankstyvojo metalų laikotarpio objektai	24
Stone Age and Early Metal Period Sites	
Darius Balsas, Tomas Rimkus, Rokas Kraniauskas	
Žingių senovės gyvenvietė	25
Žingiai Ancient Settlement	
Karolis Duderis	
Glūko senovės gyvenvietės VII žvalgomieji tyrimai 2016 m.....	27
The 2016 Field Evaluation at Glūkas Ancient Settlement VII	
Vytautas Juškaitis	
Žvalgomieji tyrimai Šventosios gyvenvietėje.....	29
The Field Evaluation in Šventoji Ancient Settlement	
Eglė Marcinkevičiūtė, Egidijus Šatavičius, Aldas Matiukas	
Žeimenos ištakų žvalgomieji tyrimai	31
The Field Evaluation at the Source of the Žeimena	
Gytis Piličiauskas, Lukas Gaižauskas	
Alksnynės neolito ir bronzos amžiaus gyvenvietės.....	37
Alksnynė Neolithic and Bronze Age Settlements	
Gytis Piličiauskas, Mindaugas Pilkauskas	
Žvalgomieji tyrimai Kvietiniuose.....	40
The Field Survey in Kvietiniai	
Gytis Piličiauskas, Kęstutis Peseckas	
Žvalgomieji tyrimai pajūryje.....	43
Seaside Field Evaluations	
Tomas Rimkus	
Užkertenių senovės gyvenvietė	47
Užkerteniai Ancient Settlement	
II. Piliakalniai ir geležies amžiaus gyvenvietės	50
Iron Age Hillforts and Settlements	
Darius Balsas, Rokas Kraniauskas	
Kartupėnų piliakalnis su gyvenviete.....	51
Kartupėnai Hillfort and Settlement	

Darius Balsas, Ieva Masiulienė	
Bandužių, Žardės senovės gyvenvietės tyrimai 2016 m.....	52
The 2016 Investigation of Bandužiai, Žardė Ancient Settlement	
Vytautas Juškaitis	
Gyvenvietė Lavariškių piliakalnio aplinkoje.....	63
The Settlement in the Vicinity of Lavariškiai Hillfort	
Vytautas Juškaitis	
Gyvenvietė Taurapilio piliakalnio aplinkoje.....	64
The Settlement in the Vicinity of Taurapolis Hillfort	
Vida Kiaugaitė	
Luokavos piliakalnis.....	65
Luokava Hillfort	
Linus Kvizikevičius, Simonas Sprindys	
Gyvenviečių Rytų Lietuvoje tyrimai.....	68
The Investigation of Settlements in East Lithuania	
Birutė Lisauskaitė	
Liudiškių piliakalnio papėdės gyvenvietės tyrimai.....	69
The Investigation of the Settlement Adjacent to Liudiškiai Hillfort	
Žilvinas Montvydas	
Gyvenvietė Ivangėnų piliakalnių aplinkoje.....	73
The Settlement in the Vicinity of Ivangėnai Hillfort	
Klaidas Perminas	
Spėjamos kuršių piliavietės <i>Poys</i> paieškos 2016–2017 metais.....	79
The 2016–2017 Search of the Suspected Site of Courland's <i>Poys</i> Castle	
Dovilas Petrulis	
Elniakampio piliakalnio papėdės gyvenvietė.....	83
The Settlement Adjacent to Elniakampis Hillfort	
Vytenis Podėnas, Christopher Troskosky, Aušrinė Kimontaitė, Agnė Čivilytė	
Garnių piliakalnis I.....	85
Garniai Hillfort I	
Vytenis Podėnas	
Mineikiškių piliakalnis.....	89
Mineikiškės Hillfort	
Justina Poškienė, Vytenis Podėnas, Aleksiejus Luchtanas	
Antilgės piliakalnis.....	91
Antilgė Hillfort	
Justinas Račas	
Pyplių piliakalnis ir gyvenvietė.....	95
Pypliai Hillfort	
Stanislav Rutkovski, Justina Stankevičiūtė	
Karveliškių senovės gyvenvietė.....	98
Karveliškės Ancient Settlement	

Stanislav Rutkovski, Ingrida Čičiurkaitė Lentainių piliakalnis su papėdės gyvenvieta.....	101
Lentainiai Hillfort and the Adjacent Settlement	
Andra Simniškytė Jakšiškio senovės gyvenvietė.....	103
Jakšiškis Ancient Settlement	
Andra Simniškytė, Rokas Vengalis Kupiškio piliakalnis.....	106
Kupiškis Hillfort	
Roma Songailaitė Bandužių, Žardės senovės gyvenvietė.....	109
Bandužiai, Žardė Ancient Settlement	
Miglė Urbonaitė-Ubė, Edvinas Ubis Kukuliškių piliakalnis.....	115
Kukuliškiai Hillfort	
Gintautas Vėlius, Rokas Vengalis, Ardiškio senovės gyvenvietė II.....	119
Ardiškis Ancient Settlement II	
Gintautas Zabiela Bilionių piliakalnis.....	123
Bilioniai Hillfort	
Gintautas Zabiela Medvėgalio piliakalnio tyrimai ir aplinkos žvalgymai.....	128
The Excavation of Medvėgalis Hillfort and the Survey of the Adjacent Area	
Donatas Zubrickas Alytaus piliakalnio papėdės gyvenvietės tyrimai 2016 m.	132
The 2016 Investigation of the Settlement Adjacent to Alytus Hillfort	
Donatas Zubrickas Palangos neįtvirtintos gyvenvietės II tyrimai 2016 m.	134
The 2016 Investigation of Palanga Unenclosed Settlement II	
III. Pirkapynai	138
Barrow Cemeteries	
Ugnius Budvydas Kirklionių pilkapynas.....	139
Kirklionys Barrow Cemetery	
Ramūnas Šmigelskas Jutonių (Dubingių) pilkapynas.....	140
Jutonys (Dubingiai) Barrow Cemetery	
Gintautas Vėlius Semeniškių senovės gyvenvietė ir pilkapynas.....	142
Semeniškiai Old Settlement and Barrow Cemetery	

IV. Geležies amžiaus kapinynai	150
Iron Age Cemeteries	
Dovilė Baltramiejūnaitė	
Smalininkų kapinynas	151
Smalininkai Cemetery	
Ugnius Budvydas	
Anulyno kapinynas	152
Anulynas Cemetery	
Greta Duderienė	
Pušaloto kapinynas	153
Pušalotas Cemetery	
Karolis Duderis	
Spėjamas Parupės kapinynas	156
The Supposed Cemetery of Parupė	
Mindaugas Grikpėdis	
Klemiškės kapinynas	158
Klemiškė Cemetery	
Dovilas Petrulis	
Lakštingalų kapinynas	161
Lakštingalos Cemetery	
Justina Stankevičiūtė	
Papilės kapinyno tyrimai 2016 m.	166
The Investigation of Papilė Cemetery in 2016	
Justina Stankevičiūtė	
Kapų Vilkijoje, Vydūno alėjoje 19 tyrimai 2016 m.	169
The Investigation of the Burials at Vydūno Ave. 19, Vilkija in 2016	
Vytautas Vingis	
Kulautuvos kapinynas	173
Kulautuva Cemetery	
Donatas Zubrickas	
Palangos kapinyno tyrimai 2016 m.	176
The Investigation of Palanga Cemetery in 2016	
V. Senkapiai	180
Old Cemeteries	
Stanislav Rutkovski, Justina Stankevičiūtė	
Kapas Vilniuje, V. Mykolaičio-Putino gatvėje 2A.	181
The Burial at V. Mykolaičio-Putino St. 2A, Vilnius	
Ignas Sadauskas	
Rikyškių senkapis	182
Rikyškiai Old Cemetery	

Vytautas Vingis	
Kapinės Vilniuje, Dainavos gatvėje 3, 5.....	184
The Cemetery at Dainavos St. 3, 5, Vilnius	
Manvydas Vitkūnas	
Paūdronių senkapis.....	187
Paūdronys Old Cemetery	
VI. Pilyys	194
Castles	
Povilas Blaževičius, Egidijus Ožalas, Laurynas Kurila	
Vilniaus Žemutinės pilies Valdovų rūmų aplinkos tyrimai.....	195
The Investigation on the Grounds of Royal Palace of the Lower Castle in Vilnius	
Ugnius Budvydas	
Tyrimai Trakų pusiasalio pilyje.....	197
The Investigation at Trakai Peninsula Castle	
Arūnas Kalėjus	
Vilniaus Pilies kalno nuošliaužų žvalgymai 2016–2017 m.....	201
The 2016–2017 Field Evaluation of the Landslip on Castle Hill in Vilnius	
Vitalija Veževičienė, Linas Kvizikevičius	
Vilniaus Kalnų parko teritorijos tyrimai.....	204
The Investigation on the Grounds of Kalnai Park in Vilnius	
Vytautas Vingis	
Tyrimai Vilniaus pilių teritorijoje, Pilių parke.....	208
The Investigation on the Grounds of the Vilnius Castles and in Castle Park	
VII. Dvarvietės ir kaimavietės	212
Manor and Village Sites	
Karolis Duderis	
Daunoravos dvaro sodyba.....	213
Daunorava Manor	
Gediminas Jonutis	
Sapiegų rezidencija Antakalnyje, Vilniuje.....	215
The Šapiega Family Residence in Antakalnis, Vilnius	
Dalius Kontrimas	
Trakų Vokės dvaro sodyba.....	219
The Building Complex at Trakų Vokė Manor	
Raimonda Nabažaitė	
Alsėdžių dvaro tvenkinio žvalgymai 2016 m.....	224
The 2016 Field Survey of the Alsėdžiai Manor Pond	
Virginija Ostašenkoviėnė	
Šiaulių dvaro sodyba.....	227
The Building Complex of Šiauliai Manor	

Ignas Sadauskas Radvilų rūmai Puškarnioje.....	231
The Radvila Manor in Puškarnia	
Roma Songailaitė Biržų senoji dvarvietė.....	237
The Old Biržai Manor Site	
Roma Songailaitė Mantagailišio dvaras.....	239
Mantagailiškis Manor	
Roma Songailaitė Rokiškio senoji dvarvietė.....	242
The Rokiškis Old Manor Site	
VIII. Bažnyčios ir vienuolynai.....	246
Churches and Monasteries	
Dainius Balčiūnas, Algirdas Žalnierius Bernardinų vienuolyno refektoriumas ir Šv. Jurgio Kankinio bažnyčios tvora.....	247
The Bernardine Monastery Refectory and the Fence of the Church of St. George the Martyr	
Nerijus Brazdeikis Vegerių sinagogos liekanos.....	254
The Remains of the Synagogue in Vegeriai	
Mantas Daubaras, Zenonas Baubonis, Jon Seligman, Harry Jol Vilniaus Didžiosios sinagogos komplekso liekanos.....	256
The Remains of the Great Synagogue Complex in Vilnius	
Monika Dubinskaitė-Šmigelskienė, Ramūnas Šmigelskas Palėvenės dominikonų vienuolynas.....	258
The Dominican Monastery in Palėvenė	
Daiva Jazbutytė Vienuolyno oficinos Kražiuose žvalgomieji tyrimai 2016 m.....	259
The 2016 Field Evaluation of the Monastery Oficina in Kražiai	
Vida Kliaugaitė Simno Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios šventorius.....	260
The Churchyard of the Church of the Assumption in Simnas	
Vida Kliaugaitė Alytaus Šv. Liudviko bažnyčia.....	263
The Church of St. Louis in Alytus	
Albinas Kuncevičius Vilniaus bazilijonų Švč. Trejybės bažnyčios unitų palaidojimų tyrimai 2016 m.....	265
The 2016 Investigation of the Uniate Burials of the Basilian Church of the Holy Trinity in Vilnius.	

Albinas Kuncevičius, Justina Poškienė, Ramūnas Šmigelskas Žiežmarių sinagoga	268
The Synagogue in Žiežmariai	
Birutė Lisauskaitė Anykščių Šv. apaštalo evangelisto Mato bažnyčia	270
The Church of St. Matthew the Apostle in Anykščiai	
Elena Pranckėnaitė, Rimantas Kraujalis Vilniaus Lukiškių dominikonų vienuolynas	271
The Lukiškės Dominican Monastery in Vilnius	
Donatas Zubrickas Klaipėdos anglikonų bažnyčia	272
Klaipėda's Anglican Church	
Robertas Žukovskis, Linas Girlevičius Skveras prie Vilniaus bernardinų vienuolyno ir Šv. Onos bažnyčios ansamblio ...	275
The Square near the Building Complex of the Bernardine Monastery and the Church of St. Anne in Vilnius	
Robertas Žukovskis, Linas Girlevičius Šv. Baltramiejaus bažnyčios ir Augustinų vienuolyno aplinka	277
In the vicinity of the Church of St. Bartholomew and the Augustinian monastery	
IX. Senamiesčiai	280
Old Towns	
AUKŠTADVARIS	
Vytautas Vingis Žvalgomieji tyrimai Aukštadvaryje	281
The Field Evaluation in Aukštadvaris	
BIRŽAI	
Karolis Duderis J. Bielinio, Reformatų, J. Radvilos ir Pilies gatvės	283
J. Bielinio, Reformatų, J. Radvilos, and Pilies Streets	
Karolis Duderis Ūkinė duobė J. Radvilos gatvėje 4	285
The Storage Pit at J. Radvilos St. 4	
Vismantas Muralis Biržų senamiestis	288
Biržai Old Town	
KAUNAS	
Dainius Balčiūnas, Algirdas Žalnierius Santakos gatvė 11	291
Santakos St. 11	

Karolina Geštautaitė	
T. Daugirdo gatvė 1.....	296
T. Daugirdo St. 1	
Gediminas Jonutis, Olegas Fediajevas	
Karaliaus Mindaugo prospektas 18.....	298
Karaliaus Mindaugo Ave. 18	
Alma Lekniūtė	
Puodžių gatvė 22 ir Smalininkų gatvė 2.....	306
Puodžių St. 22 and Smalininkų St. 2	
Algirdas Žalnierius, Dainius Balčiūnas	
Puodžių gatvė 22.....	309
Puodžių St. 22	
KĖDAINIAI	
Algirdas Juknevičius	
Kėdainių Didžiosios Rinkos aikštės tyrimai 2016–2017 m.....	310
The 2016–2017 Investigations in Didžiosios Rinkos Square, Kėdainiai	
Manvydas Vitkūnas, Bronius Dakanis	
Tyrinėjimai Kėdainiuose.....	316
The Excavations in Kėdainiai	
KLAIPĖDA	
Darius Balsas, Rokas Kraniauskas	
Atgimimo aikštė.....	318
Atgimimo Square	
Karolis Duderis	
Kūlių Vartų gatvė 7.....	321
Kūlių Vartų St. 7	
Milda Jurgauskaitė	
Tyrimai Klaipėdos senamiestyje.....	324
The Investigations in Klaipėda Old Town	
Andrius Milius	
Tyrimai Bažnyčių – Vežėjų gatvėse.....	328
The Excavation on Bažnyčių – Vežėjų Streets	
Andrius Milius	
Tyrimai Danės skvere.....	331
The Investigation in Danės Square	
Andrius Milius	
Tomo gatvė 2A, 2B, 6.....	334
Tomo St. 2A, 2B, 6	
Ignas Sadauskas	
Bangų gatvė 3, 5A.....	339
Bangų St. 3, 5A	

Ignas Sadauskas	
Tomto gatvė 26, 28.....	340
Tomto St. 26, 28	
KRAKĖS	
Karolis Duderis	
Laisvės aikštės tyrimai.....	342
The Excavation at Laisvės Square	
KRAŽIAI	
Donatas Zubrickas	
Tyrimai Kapų, Kolegijos, Medeinės ir Vytauto gatvėse 2016 m.....	344
The 2016 Investigations on Kapų, Kolegijos, Medeinės, and Vytauto Streets	
MERKINĖ	
Vytenis Podėnas, Žygimantas Buržinskas	
Nemunaičio gatvė 10.....	345
Nemunaičio St. 10	
PALANGA	
Daiva Jazbutytė	
Vytauto gatvės 41 žvalgomieji tyrimai 2016 m.....	347
The 2016 Field Evaluation at Vytauto St. 41	
Marius Petkus, Darius Balsas, Rokas Kraniauskas	
Vytauto gatvė 73, 75.....	349
Vytauto St. 73, 75	
RAMYGALA	
Andrius Šležas	
Krekenavos ir Sporto gatvės.....	351
Krekenavos and Sporto Streets	
ROKIŠKIS	
Simonas Sprindys, Tadas Šimanauskas	
Nepriklausomybės aikštė.....	353
Nepriklausomybės Square	
SMALININKAI	
Alma Lekniūtė	
Tyrimai Smalininkų miestelyje.....	356
The Investigation in the Town of Smalininkai	
ŠIAULIAI	
Dovilas Petrulis	
Žvalgymai Šiaulių mieste.....	358
The Field Survey in Šiauliai	
TRAKAI	
Ugnius Budvydas	
Birutės gatvė 21.....	362
Birutės St. 21	

UKMERGĖ	
Andrius Milius	
Pakalnės bei Pilies gatvės.....	363
Pakalnės and Pilies Streets	
Manvydas Vitkūnas, Bronius Dakanis	
Žvalgomieji tyrimai Ukmergėje.....	364
The Field Surveys in Ukmergė	
VARNIAI	
Alma Lekniūtė	
Vytauto gatvė 1.....	368
Vytauto St. 1	
Donatas Zubrickas	
Medininkų aikštės bei Varnelės upės pakrančių žvalgomieji tyrimai 2016 m.....	370
The 2016 Field Evaluation in Medininkų Square and on the Banks of the River Varnelė	
VEISIEJAI	
Simonas Sprindys	
Vytauto gatvė 38A.....	371
Vytauto St. 38A	
VILKIJA	
Tomas Ivanauskas	
Vydūno alėja 11A.....	373
Vydūno Ave. 11A	
VILNIUS	
Tomas Abraitis, Linas Girlevičius	
Didžioji gatvė 7.....	375
Didžioji St. 7	
Neringa Dargytė	
Tyrimai Vilniuje, dujotiekio rekonstravimo vietose.....	384
The Investigations at Gas Line Reconstruction Sites in Vilnius	
Gediminas Jonutis	
Aguonų gatvė 17.....	386
Aguonų St. 17	
Gediminas Jonutis, Linas Girlevičius	
Didžioji gatvė 3.....	387
Didžioji St. 3	
Gediminas Jonutis, Linas Girlevičius	
M. K. Čiurlionio gatvė 30.....	390
M. K. Čiurlionio St. 30	
Gediminas Jonutis	
Rusų gatvė 5.....	393
Rusų St. 5	

Arūnas Kalėjus	
Aušros Vartų gatvės 21 žvalgomieji tyrimai 2016 m.	396
The 2016 Field Evaluation at Aušros Vartų St. 21	
Vida Kliaugaitė	
Pylimo gatvė 47 / Gėlių gatvė 2.....	398
Pylimo St. 47 / Gėlių St. 2	
Darius Kontrimas	
Žygimantų gatvė 1.....	401
Žygimantų St. 1	
Linas Kvizikevičius, Pavel Vutkin	
Lukiškių aikštė bei gatvė.....	406
Lukiškių Square and Street	
Linas Kvizikevičius	
Plačioji gatvė 4.....	408
Plačioji St. 4	
Linas Kvizikevičius, Justina Dobeikienė	
Šv. Stepono gatvė 12.....	410
Šv. Stepono St. 12	
Linas Kvizikevičius	
Vasario 16-osios gatvė 1.....	411
Vasario 16-osios St. 1	
Dalia Ostrauskienė	
Pylimo gatvė 56.....	414
Pylimo St. 56	
Tauras Poška	
Ligoninės gatvė 7.....	417
Ligoninės St. 7	
Tauras Poška	
Šv. Ignoto gatvė 5.....	422
St Ignoto St. 5	
Tauras Poška	
Trakų gatvė 10.....	424
Trakų St. 10	
Elena Prancėnaitė	
Visų Šventųjų gatvė 7 / Pylimo gatvė 54.....	426
Visų Šventųjų St. 7 / Pylimo St. 54	
Martyna Remenčiūtė, Linas Girlevičius	
Pylimo gatvė 17.....	427
Pylimo St. 17	
Stanislav Rutkovski, Ingrida Čičiurkaitė	
Bokšto gatvė 14.....	435
Bokšto St. 14	

Stanislav Rutkovski K. Kalinausko gatvės 14 žvalgomieji tyrimai 2016 m.	437
The 2016 Field Evaluation at K. Kalinausko St. 14	
Stanislav Rutkovski Naugarduko gatvė 2A	439
Naugarduko St. 2A	
Stanislav Rutkovski, Tadas Šimanauskas Polocko gatvė 13	442
Polocko St. 13	
Stanislav Rutkovski, Justina Stankevičiūtė Vilniaus gatvė 37	444
Vilniaus St. 37	
Justina Stankevičiūtė Didžiosios gatvės 30 žvalgomieji tyrimai 2016 m.	447
The 2016 Field Evaluations at Didžioji St. 30	
Justina Stankevičiūtė Subačiaus gatvės 26 tyrimai 2016 m.	449
The 2016 Investigation at Subačiaus St. 26	
Simona Širvydaitė-Šliupienė, Justinas Račas Vilniaus gatvė 20	452
Vilniaus St. 20	
Andrius Šležas Bazilijonų gatvė 12	456
Bazilijonų St. 12	
Agnė Vaitkuvienė, Monika Žemantauskaitė, Olegas Fediajevas Lukiškių aikštės tyrimai 2016 ir 2017 m.	459
The 2016–2017 Investigations in Lukiškės Square	
Agnė Vaitkuvienė, Olegas Fediajevas Užupio gatvės 24 tyrimai 2016 m.	470
The 2016 Investigation at Užupio St. 24	
Vitalija Veževičienė, Gintautas Rackevičius, Mindaugas Klovas, Dalia Kazlauskienė, Virginijus Spudas Konstitucijos prospektas 18B	475
Konstitucijos Ave. 18B	
Vitalija Veževičienė Konstitucijos prospektas 20	487
Konstitucijos Ave. 20	
Vitalija Veževičienė, Justina Stankevičiūtė Labdarių gatvė 8A	489
Labdarių St. 8A	

Vitalija Veževičienė, Linas Kvizikevičius	
Ligoninės gatvė 3	491
Ligoninės St. 3	
Vitalija Veževičienė, Justina Dobeikienė	
Subačiaus gatvė 26.....	492
Subačiaus St. 26	
Vytautas Vingis	
Šv. Mikalojaus gatvė 9.....	495
St Mikalojaus St. 9	
Pavel Vutkin	
Bokšto gatvės 10D, 14 tyrimai 2016 m.	498
The 2016 Investigation at Bokšto St. 10D, 14	
Pavel Vutkin, Tadas Šimanauskas	
Polocko gatvės 26 tyrimai 2016 m.....	500
The 2016 Investigations at Polocko St. 26	
Donatas Zubrickas	
Trakų gatvės 1 žvalgomieji tyrimai 2016 m.	501
The 2016 Field Evaluation at Trakų St. 1	
Robertas Žukovskis	
Pylimo gatvė 47 / Gėlių gatvė 2.....	503
Pylimo St. 47 / Gėlių St. 2	
Atas Žvirblys	
Arklių gatvė 10	505
Arklių St. 10	
Atas Žvirblys	
Pylimo gatvė 47 / Gėlių gatvė 2.....	507
Pylimo St. 47 / Gėlių St. 2	
Atas Žvirblys	
Mindaugo gatvė 42.....	509
Mindaugo St. 42	
ŽAGARĖ	
Atas Žvirblys	
Kalkių gatvė 2 ir Tiltų gatvė 8.....	511
Kalkių St. 2 and Tiltų St. 8	
X. Gamybos ir gavybos vietos.....	514
Manufacturing and Mining Sites	
Linas Kvizikevičius	
Krosnys Gedimino prospekte 23, Vilniuje.....	515
The Kiln at Gedimino Ave. 23, Vilnius	

Elena Prancėnaitė	
Krosnis Krivulės gatvėje 9, Vilniuje	517
The Kiln at Krivulės St. 9, Vilnius	
Egidijus Šatavičius	
Senosios miško pramonės objektai Pietryčių Lietuvoje.....	518
Old Forest Industry Objects in Southeast Lithuania	
XI. Archeologiniai žvalgymai.....	524
Archaeological Field Surveys	
Tautvydas Bajarūnas	
Sartų ežero šiaurinės dalies apyžerės žvalgymai.....	525
The Field Survey of the North of Lake Sartai	
Dovilė Baltramiejūnaitė	
Žvalgomieji tyrimai Tauragnų seniūnijoje.....	527
The Field Evaluation in Tauragnai Eldership	
Bronius Dakanis, Manvydas Vitkūnas	
Kirviai iš Ukmergės ir jos apylinkių.....	530
Axes from Ukmergė and its Vicinity	
Lukas Gaižauskas	
Žvalgymai Vokės aukštupyje 2016 m.	532
The 2016 Field Survey in the Upper Reaches of the Vokė	
Algirdas Kalinauskas	
Žvalgymai Marijampolės savivaldybėje 2016 m.	535
The 2016 Field Survey in Marijampolė Eldership	
Vismantas Muralis	
Belvederio gynybinis įtvirtinimas ir kapinynas.....	537
Belvederis Defensive Fortification and Cemetery	
Kęstutis Peseckas	
Tenžės upės slėnio ties Kretinga žvalgomieji tyrimai 2016 m.	539
The 2016 Field Evaluation of the Tenžė River Valley near Kretinga	
Gediminas Petrauskas	
Naujų paminklų paieškos Akmenės rajone.....	541
The Search for New Monuments in Akmenė District	
Gediminas Petrauskas, Vykintas Vaitkevičius	
Žvalgymai Kelmės, Molėtų, Radviliškio ir Raseinių rajonuose.....	549
The Field Surveys in Kelmė, Molėtai, Radviliškis, and Raseiniai Districts	
Tomas Rimkus	
Paleolito radimvietė Batakiauose	560
The Batakiai Palaeolithic Site	
Egidijus Šatavičius	
Nežinomi piliakalniai Pietų Lietuvoje.....	562
Unknown Hillforts in South Lithuania	

Egidijus Šatavičius	
Naujai surasti pilkapynei Rytų ir Vidurio Lietuvoje.....	570
Newly Discovered Barrow Cemeteries in East and Central Lithuania	
Monika Žemantauskaitė, Olegas Fediajevas	
Žvalgymai Cigoniškiuose.....	591
The Field Surveys in Cigoniškiai	
XII. Moderniųjų laikų archeologija.....	598
Modern Age Archaeology	
Diana Antropikaitė	
Vokiečių karių kapų Juodaičiuose ekshumacija 2016 m.....	599
The 2016 Exhumation of German Military Graves in Juodaičiai	
Diana Antropikaitė, Ingrida Čičiurkaitė	
Vokiečių karių kapavietė Dainiškėse.....	601
The German Military Grave Site in Dainiškės	
Diana Antropikaitė, Neringa Dargytė	
II Pasaulinio karo vokiečių karių kapinės Mažeikių rajone 2016 m.....	604
The Second World War German Military Gravesites in Mažeikiai District in 2016	
Ingrida Čičiurkaitė	
Vokiečių karių palaidojimai Paibutiškio ir Pašekščio kaimuose.....	608
The Burial of German Soldiers in Paibutiškis and Pašekštis villages	
Neringa Dargytė, Diana Antropikaitė	
Karių kapavietė Sadūniškių kaime.....	611
The Military Gravesite in Sadūniškiai Village	
Neringa Dargytė, Diana Antropikaitė	
Vokiečių karių kapavietė Žečkalnių kaime.....	613
The German Military Gravesite in Žečkalniai Village	
Algirdas Juknevičius	
Kėdainių dvaro sodybos žvalgomieji tyrimai 2016 m.....	615
The 2016 Field Evaluation on the Grounds of Kėdainiai Manor	
Arūnas Kalėjus, Vytenis Podėnas, Gytis Grižas, Valdas Steponaitis, Evaldas Vailionis, Eduardas Remecas, Gediminas Petrauskas, Saulius Žegunis	
1863–1864 m. sukilėlių kapavietė Pilies kalne Vilniuje.....	617
The Burial Site of the 1863–1864 Insurgents on Castle Hill in Vilnius	
Klaidas Perminas	
Kopgalio kaimo pastatų tyrimai 2016–2017 m.....	625
The 2016–2017 Investigation of the Kopgalis Village Site	
Marius Petkus	
Tyrimai Gargždų miesto parke 2016 m.....	629
The 2016 Investigation in Gargždai City Park	

Gediminas Petrauskas, Aistė Petrauskienė Partizanų žeminės Blinstrubiškių miške aplinkos žvalgymai.....	632
The Field Survey of Partisan Dugouts in the Vicinity of Blinstrubiškiai Forest	
Gediminas Petrauskas, Vyktintas Vaitkevičius, Aistė Petrauskienė, Ernestas Kuckailis Lietuvos partizaninio karo vietų žvalgymai.....	641
Field Surveys of Lithuanian Partisan War Sites	
Gediminas Petrauskas, Vyktintas Vaitkevičius, Aistė Petrauskienė, Ernestas Kuckailis Užpelkių miško kautynių vieta	653
The Site of the Užpelkiai Forest Battle	
Justinas Račas Nidos švyturio statinių kompleksas	656
The Nida Lighthouse Building Complex	
Simonas Sprindys Karių palaikų ekshumacija Šiaulių rajone	658
The Exhumation of Soldiers' Remains in Šiauliai District	
Ramūnas Šmigelskas, Harry Jol, Paul D. Bauman, Alastair McClymont, Philip Reeder, Richard Freund Buvusios Vilniaus žydų darbo stovyklos žvalgymai	661
The Field Evaluation of the Former Vilnius Jewish Labour Camp	
Ilona Vaškevičiūtė, Dominika Siemińska Armijos Krajovos karių kapų paieška ir ekshumacija Šalčininkų rajone.....	664
The Search for the Graves of Armia Krajowa Soldiers and Their Exhumation in Šalčininkai District	
Gintautas Vėlius 1956–1969 m. nuteistųjų mirties bausme palaidojimų paieškos Našlaičių kapinėse Vilniuje.....	671
The Search in the Orphans' Cemetery in Vilnius for the Burial Sites of Those Condemned to Death during 1956–1969	
XIII. Povandeninė archeologija.....	682
Underwater Archaeology	
Elena Pranckėnaitė, Rokas Kraniauskas, Zenonas Baubonis Povandeniniai žvalgymai Nemuno upėje.....	683
The Underwater Survey in the River Nemunas	
Elena Pranckėnaitė, Rokas Kraniauskas, Zenonas Baubonis Povandeniniai žvalgymai Rytų Lietuvos ežeruose	685
Underwater Surveys in East Lithuanian Lakes	
Vladas Žulkus Baltijos jūroje nuskendusio Lietuvos karo laivo „Prezidentas Smetona“ ir prekybos laivų „Panevėžys“, „Kretinga“, „Utena“ identifikavimas.....	687
The Identification of the Lithuanian Warship Prezidentas Smetona and the Mer- chant Ships Panevėžys, Kretinga, and Utena, Which Sank in the Baltic Sea	

XIV. Numizmatika	692
Numismatics	
Eduardas Remecas	
Du monetų kompleksai iš Vilniaus, Naugarduko gatvės 2A	693
Two Coin Assemblages from Naugarduko St. 2A, Vilnius	
Eduardas Remecas	
Pirmojo pasaulinio karo vokiečių kareivių žetonų kompleksas iš Vilniaus žemutinės pilies teritorijos	694
An Assemblage of First World War German Infantry Tags from the Territory of the Lower Castle in Vilnius	
XV. Mažai informatyvūs archeologiniai tyrinėjimai	697
Informational poor archaeological investigations	
2016 m. išduoti leidimai archeologiniams tyrimams, nepatekę į <i>ATL 2016 metais</i>	736
Permits issued in 2016 for archaeological investigations and not presented in <i>ATL 2016 metais</i>	
2017 m. išduoti leidimai archeologiniams tyrimams	741
Permits issued in 2017 for archaeological investigations	
In memoriam	
Audronė Šapaitė (1968 05 12 – 2017 10 29)	759
Audronės Šapaitės bibliografija	765
Santrumpos	769
Autorių dėmesiui	774

PRATARMĖ

2017-uosius Lietuvos Seimas paskelbė Piliakalnių metais. Krašto istorijoje tai gana retas atvejis, kai prioritetas valstybės mastu suteikiamas priešistorės objektų grupei. Kartu tai ir gera proga aktualizuoti archeologijos paveldą, ypač valstybės šimtmečio proga primenant visiems, kad esame nepalyginamai senesni. Suteikus pirmenybę su piliakalniais susijusiems projektams, realizuota nemažai sumanymų, kurie turėtų išlikti kaip tvarus piliakalnių metų palikimas. Jie aktualizavo piliakalnius, ypač plačiojoje visuomenėje, kam Lietuvoje dažnai pritrūksta dėmesio. Tačiau Piliakalnių metai atskleidė ir nesprenžiamas ar net daliai visuomenės nesuvokiamas jų problemas. Kada geriausia apie jas kalbėti, jei ne šiandien?

XXI a. piliakalnių pažinimas yra labai technogenizuotas. Taikomi įvairūs techniniai ir gamtamoksliniai metodai leidžia detaliau pažinti įvairius piliakalnių raidos aspektus, tačiau galutiniame to pažinimo etape vis vien viskas atsiremia į žmogų – konkretų tyrėją mokslininką. Seniai baigėsi pirminis piliakalnių pažinimo etapas, kai dirbo iškiliausios asmenybės: L. Kšivickis, V. Nagevičius, P. Tarasenko, P. Kulikauskas ir kt. Jų tyrimai leido suvokti piliakalnių struktūrą, pagrindinius raidos etapus. Tačiau daug klausimų liko ir būsimiems tyrėjams, kurių rankose šiandien nebeliko vieno svarbiausių piliakalnių pažinimo instrumentų – tyrimų platumo. Lygindami piliakalnį su knyga, galime sakyti, kad šiandien esame priversti apsiriboti vos vienu ar keliais jos puslapiais, o išvadų prašoma apie visumą. Gerai, kad šiandien piliakalniai yra bene geriausiai saugoma archeologinių objektų rūšis, tačiau tai neturėtų užkirsti kelio juos pažinti ten, kur dar nėra duomenų. Koks yra Rytų Lietuvos piliakalnių vaidmuo valstybės susidarymo išvakarėse ir kokiais tikslais pilti miniatiūriniai piliakalniai? Tai tik pora problemų, į kurias nerasime atsakymo kitaip, nei vykdydami naujus kasinėjimus. Šiandien įmanoma gauti finansavimą tik mažos apimties darbams. Moksliniais projektais įsipareigojama spręsti didžiules problemas per trumpą laiką, minimaliai atliekant lauko tyrimus, kad ir aukštu technologiniu lygiu. Realus pažinimo susmulkinėjimas akivaizdus. Gal čia ir yra atsakymas į vieną iš nūdienos paradoksų, kad nors didžiuojamės piliakalniais kaip išskirtiniu krašto paveldu Europoje, šiandien nepakanka šių tyrimų entuziastų, ypač trūksta jaunų tyrėjų.

Kitas rūpestis yra pačių piliakalnių išlikimas. Grėsmę jiems kelia gamtiniai procesai. Prieš dešimtmetį dėl valstybę ištikusios ekonominės krizės nustojus saugoti piliakalnius, prie to negrįžta, nors ir krizė praėjo, ir Europos Sąjungos parama Lietuvą pasiekė. Per tą laiką erozijos ir vandens srovės pasiglemžė dar dalelę šio unikalaus paveldo, ir Vilniaus Pilies kalno (kaip piliakalnio) pavyzdys čia yra žinomiausia, nors gal ne pati geriausia iliustracija. Kad ir kaip keista, per tą patį laiką piliakalniais padidėjo grėsmė ir iš žmo-

nių pusės – iš ten, kur atrodo, jos mažiausiai tikėtasi. Brutalios invazijos su visiškai nederančiais infrastruktūriniais elementais (Ukmergės piliakalnio atvejis), kapitalinių takų tiesimas esant menkiems lankytojų srautams parodė žemą dalies valdininkų, administruojančių europinius fondus, mentalitetą. Keisti aukurai ar kitokie statiniai ant piliakalnių liudija žmonių grupių ar net pavienių entuziastų norą piliakalniui suteikti tai, ko jame niekada nebuvo ir kas jam nėra būdinga. Galiausiai išryškėjusios savotiškos varžytuvės tarp želdinius nuo piliakalnių šalinančių ir juos vėl apželdinti norinčių (tegu ir ažuolais) rodo, kad į visuomenės švietimą paveldo apsaugos klausimais reikia dar daug ir nuolat investuoti.

Piliakalnių metai parodė, kad visuomenė yra palankiai nusiteikusi piliakalnių atžvilgiu. Tai objektas, dėl kurio galime ir sugebame vienyti pastangas išsaugant mūsų praeitį ir praturtinant ją naujais aspektais. Tad tęskime pradėtus darbus.

Redakcinė kolegija